در شکل و چهره معاملات و کسانی که خرید و فروش می‌کنند دیده نمی‌شود. هنوز جریان پول قوی راهی بازار نشده است و ممکن است به تدریج در بازار شکل بگیرد.

براساس تحلیل بتاسهم در بازار سرمایه ممکن است عقب‌افتادگی از سایر بازارها که در این چند سال به واسطه ریسک‌های سیاسی و سیاستگذاری‌های غلط دولت به‌وجود آمده تا حدودی جبران شود. ریسک جنگ در یک سال اخیر روی سر بازار بوده و بسیاری از افراد معتقدند تا وقتی این ریسک روی سر بازار است، سرمایه‌های بزرگ راهی بازار نمی‌شوند؛ حالا با این جریانات سیاسی این ریسک هم تا حدودی فروکش کرده و می‌تواند شرایط خوبی برای بازار ایجاد کند.

جریانات پولی همواره به دنبال کسب حداکثر سود در حداقل ریسک هستند و به نظر در حال حاضر بازار سرمایه این فضا را دارد که بتواند با این شرایط مأمن و پناهگاه خوبی برای این جریان پول شود. نکته بعدی اینکه فشار تحریم و کاهش درآمدهای دولت به واسطه تحریم دولت را به نهادی غیرمنطقی تبدیل کرده بود که دست به هر تصمیمی برای افزایش درآمدهای خود می‌زند. به نظر رفع تحریم و کاهش آن می‌تواند این رفتار دولت را کنترل کرده و اجازه بدهد شرکت‌ها نفس راحتی بکشند. با کاهش ریسک‌ها چشم‌انداز تورم و به نوعی تورم انتظاری کاهش خواهد یافت و کاهش تورم انتظاری قطعاً کاهش نرخ بهره را به همراه خواهد داشت و کاهش نرخ بهره قاعدتاً افزایش P/E بازار را رقم می‌زند؛ این یکی از مهمترین دستاوردهای تحولات سیاسی در بازار است که چشم‌انداز کاهش تورم تحولات مثبتی در نرخ بهره خواهد داشت و این موضوع نیز P/E بازار را افزایش می‌دهد و در نهایت در نرخ ارز هم دولت دست از سرکوب عجیب و غریب این نرخ برداشته و می‌تواند آن را به بازار بسپارد. اما افت نرخ بازار آزاد و نزدیک شدن نرخ دلار نیما و آزاد یکی از مهم‌ترین تحولاتی است که می‌تواند کمک شایانی به بازار کند و همه این‌ها خود را در جریان پول نشان می‌دهد که می‌تواند سراغ بازار بیاید.

تحلیلگران بازار سرمایه معتقدند، احیای برجام می‌تواند یکی از تأثیرگذارترین رویدادها در سال ۱۴۰۴ برای این بازار باشد. تجربه واکنش بورس تهران به توافق برجام در سال ۱۳۹۴، نمونه‌ای تاریخی و مهم در تحلیل بازار سرمایه نسبت به تحولات سیاسی و بین‌المللی است. در تاریخ ۲۳ تیر ۱۳۹۴ و پس از ۲۲ ماه مذاکره، که توافق برجام میان ایران و گروه ۱+۵ به امضا رسید، امیدواری‌های گسترده‌ای برای لغو تحریم‌ها و بازگشت ایران به اقتصاد جهانی به وجود آورد.

بورس ایران از تاریخ ۱۹ خرداد ۱۳۹۴، پس از امضای برجام، از ۶۲۳۱۷ واحد به ۶۹۴۴۳ واحد افزایش یافت و ۱۱/۵ درصد رشد کرد. این روند صعودی در روز توافق متوقف شد و از روز بعد، شاخص بورس به تدریج کاهش یافت و به ۶۱۱۶۳ واحد رسید. دلیل این افت، عدم اطمینان نسبت به اجرای برجام و تداوم تحریم‌ها بود. اما در دور پایانی مذاکرات ایران و گروه ۱+۵، وضعیت تغییر کرد و برجام به مرحله اجرایی رسید.

برجام در تاریخ ۲۶ دی‌ماه ۱۳۹۴ به مرحله اجرایی رسید و این موضوع موجب ادامه روند صعودی بورس شد. از تاریخ ۷ دی‌ماه ۱۳۹۴، شاخص کل بورس از ۶۱۴۶۹ واحد به ۶۴۸۶۰ واحد افزایش یافت و پس از اجرایی شدن برجام، تا ۱۴ فروردین ۱۳۹۵ به ۸۱۵۳۶ واحد رسید. در آن زمان، صنایع موفق شامل بانک‌ها، خودرو، حمل و نقل و بیمه بودند. شاخص صنعت خودرو از ۸۵۶۷ واحد تا ارتفاع ۲۷۵۸۲ واحد بالا رفت و رشد ۲۲۰ درصدی داشت. شاخص صنعت بانکداری هم که یکی از گروه‌های کلیدی در بازار سرمایه به شمار می‌رود، شاهد رشد قابل توجهی بود. این شاخص از ۶۱۳ واحد در آغاز روند صعودی به ۷۹۴ واحد رسید که نشان‌دهنده افزایش ۲۹/۵ درصدی است.

با این حال، این روند صعودی پایدار نماند و پس از مدت کوتاهی، شاخص بانکی به ۴۷۷ واحد کاهش یافت که بیش از ۴۰ درصد اصلاح نسبت به اوج قبلی را نشان می‌دهد. دلیل اصلی این افت شدید، ناتوانی نظام بانکی کشور در برقراری ارتباط با سیستم سوئیفت بود. اگرچه برجام به مرحله اجرا درآمد، اما تحریم‌های ثانویه دلاری و محدودیت‌های موجود در تعاملات مالی با بانک‌های بین‌المللی همچنان برقرار ماند و بانک‌های ایرانی نتوانستند از مزایای واقعی برجام بهره‌مند شوند. در مقابل، صنایع ناموفق شامل بخش‌های صادراتی بودند که به دلیل کاهش احتمالی، تحت تأثیر نوسانات دلار، فلزات و پتروشیمی‌ها قرار گرفتند.

هیجانات فروکش می‌کند

در مورد نرخ ارز سه نرخ وجود دارد که ما روی آن بحث کنیم؛ نرخ اول نرخ بازار آزاد و نرخ معاملاتی است که به نظر نرخی است که همه تقریباً قبول دارند چهره واقعی و عرضه و تقاضا را نشان می‌دهد؛ نرخ دیگری وجود دارد به نام نرخ اقتصادی؛ به چه معنا؟ به این معنا که ما بر اساس شرایط و تحولات اقتصادی و کسری بودجه و مسائل تجاری به نرخی می‌رسیم که از آن به عنوان نرخ اقتصادی یاد می‌شود و نرخ سوم نیز نرخی است که از آن به عنوان نرخ توافقی اسم می‌برند؛ در مورد نرخ آزاد که شرایط روشن و مشخص است در نرخ توافقی نیز چیزی است که دولت مشخص می‌کند امروز نرخ آن نزدیک به ۶۹ هزار تومان است اما دلار اقتصادی به عقیده بسیاری از کارشناسان جایی بین ۸۲ تا ۸۵ هزار تومان بوده و بسیاری بر این عقیده‌اند که قیمت‌های کمتر از این اعداد به شکل جدی خروج سرمایه را رقم می‌زند و با خالی شدن ریسک‌های سیاسی قیمت آزاد به این نرخ نزدیک خواهد شد.

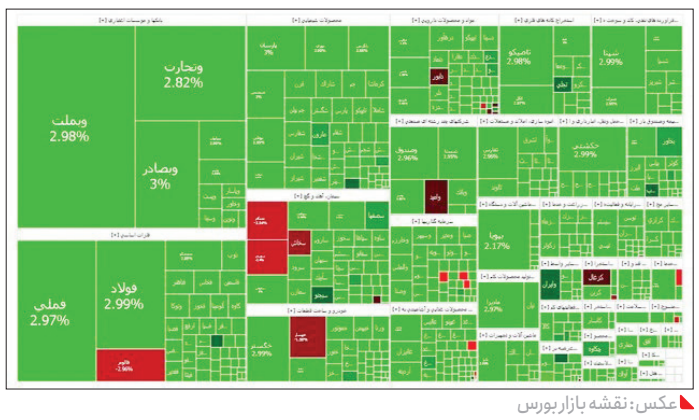

عکس: نقشه بازار بورس

فعالان اقتصادی و تجار و همچنین دولت بازیگران اصلی ماجرا بوده و هیجانات فعلی خیلی زود فروکش کرده و بازار به منطق خود دست خواهد یافت. در فضایی بدون ریسک و تحولات سیاسی نرخ دلار واقعی و اقتصادی با نرخ دلار توافقی و نیما نزدیک بوده و دلار آزاد نیز نهایت ۶ الی ۷ هزار تومان بالاتر از این نرخ قرار می‌گیرد

بسیاری بر این عقیده‌اند که در نرخ ارز فعالان اقتصادی و تجار و همچنین دولت بازیگران اصلی ماجرا بوده و هیجانات فعلی خیلی زود فروکش کرده و بازار به منطق خود دست خواهد یافت. در فضایی بدون ریسک و تحولات سیاسی نرخ دلار واقعی و اقتصادی با نرخ دلار توافقی و نیما نزدیک بوده و دلار آزاد نیز نهایت ۶ الی ۷ هزار تومان بالاتر از این نرخ قرار می‌گیرد. با فروکش کردن هیجانات ناشی از اتفاقات سیاسی بازارها سعی خواهند کرد خود را به این نرخ نزدیک سازند.

سفته‌بازی بدون صرفه

با کاهش انتظارات تورمی و چشم‌انداز بهبود شرایط اقتصادی سفته‌بازی کاهش پیدا می‌کند. در یک افق نسبتاً مثبت سیاسی، بازارهایی نظیر سکه و ارز و طلا بازارهای جذابی نیستند و در نهایت همه این موارد تقویت ارزش پول ملی و بهبود معیشت مردم، کاهش تورم و کاهش سود بانکی را به همراه دارد. به هر حال بازارها در انتظار یک تحول جدید هستند؛ تحولی که می‌تواند منجر به شوک کاهشی یا افزایشی در بازارهای اقتصادی کشور شود.

کامران ندری، کارشناس اقتصادی درباره احتمال موفقیت مذاکرات میان ایران و ایالات متحده و تأثیر آن بر گشایش‌های بانکی، از جمله آزادسازی منابع مالی بلوکه‌شده و رفع محدودیت‌هایی مانند دسترسی به شبکه سوئیفت گفت: «موفقیت این مذاکرات به سطح پیشرفت آنها بستگی دارد. در واقع میزان موفقیت مذاکرات به خواسته‌های طرف آمریکایی و توانایی ایران برای پاسخگویی به این خواسته‌ها وابسته است. با فرض دستیابی به توافق اولیه، رفع این تحریم‌ها می‌تواند بسیار راهگشا باشد. در حال حاضر، نقل‌وانتقالات مالی کشور از طریق شبکه‌های بانکی انجام نمی‌شود و منابع مالی به‌صورت غیرمستقیم و با هزینه‌های بالا به خارج از کشور منتقل می‌شود. این امر هزینه‌های تجارت خارجی را به شدت افزایش داده است. در صورت پذیرش رفع تحریم‌های بانکی و مالی از سوی ایالات متحده، این هزینه‌ها به‌طور قابل‌توجهی کاهش خواهد یافت. کاهش این هزینه‌ها می‌تواند تأثیرات مثبتی بر اقتصاد کشور داشته باشد، زیرا بخش قابل‌توجهی از کالاهای تولیدی در کشور به مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای وارداتی وابسته است.»

حسین پیرموذن، فعال اقتصادی نیز گفت: «بخش خصوصی همواره بر بهبود روابط اقتصادی ایران در سطح بین‌المللی تأکید کرده است. حال با توجه به آغاز مذاکرات بین ایران و آمریکا پیش‌بینی می‌شود که این اقدام اثرات مثبتی بر روی وضعیت اقتصادی کشور در کوتاه‌مدت و میان‌مدت داشته باشد. یکی از آثار محوری شروع مذاکرات ایران و آمریکا در کوتاه‌مدت، مربوط به ارز می‌شود؛ همانطور که شاهد هستیم، نرخ ارز روند نزولی پیدا کرده که بیانگر بازگشت آرامش به بازار است. بدیهی است اقتصاد، در محیطی آرام و بدون تنش، توان حرکت دارد و تلاش برای برقراری روابط اقتصادی با کشورهای مختلف این آرامش را به اقتصاد برمی‌گرداند. اگر قرار باشد در جذب سرمایه‌گذاری برای تولید، توفیقی داشته باشیم، باید در قدم اول افق امیدبخشی را برای اقتصاد کشور ترسیم کنیم که شروع مذاکرات بین ایران و آمریکا و در به نتیجه رسیدن آن می‌تواند موثر باشد و زمینه‌ساز تقویت روابط تجاری و سرمایه‌گذاری ایران در منطقه و دیگر بازارهای هدف به شمار آید. به نظر می‌رسد در آینده نزدیک شاهد کاهش آثار ناشی از شرایط نامساعد اقتصادی خواهیم بود.»

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور- حوزه ثبت ملک لویزان تهران
م الف: ۱۰۲۱۶
«آگهی فقدان سند مالکیت»
آقای محمد محمدخانی نماینده شهرداری منطقه ۸ با تسلیم استشهادیه گواهی شده به شماره ۸۴۰۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۰۷ دفترخانه ۱۲۴۹ تهران، طی درخواست وارده به شماره ۱۶۹۳۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۵ و مرقومه ۵۰۸'۵۳۵۷۹ مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۵ ارسالی از شهرداری منطقه ۸ تهران با اعلام اینکه: سند مالکیت ششدانگ یک قطعه زمین به مساحت ۱۵۵۰ مترمربع ۱۲۴ تفکیکی به پلاک ثبتی ۱۲۴ فرعی از ۶۷۱۸ اصلی مفروز و مجزاشده از ۶۷۱۸ اصلی مذکور واقع در بخش ۲ تهران حوزه ثبتی لویزان، در ذیل ثبت ۲۷۴۶۱ دفتر ۲۴۱ صفحه ۱۷۰ به نام مرتضی هاشمی ثبت و سند مالکیت به شماره چاپی ۲۴۷۹۷۷ صادر و تسلیم گردیده است و سپس مع‌الواسط برابر انتقال قطعی ۳۶۷۰۱ مورخ ۱۳۵۵/۱۰/۰۷ به نام شرکت راه‌آهن تهران و حومه منتقل گردیده است و ایشان ادعای مفقودی سند مالکیت اخیرالذکر را به علت اسباب‌کشی (جابجایی) را نموده و تقاضای صدور المثنی سند مالکیت ششدانگ پلاک مذکور را نموده است، علیهذا در اجرای ماده ۱۲۰ آئین‌نامه قانون ثبت (اصلاحی ۸'۱۱'۸۰) مراتب در یک نوبت و در یکی از جراید آگهی می‌شود تا چنانچه شخص یا اشخاصی مدعی انجام معامله نسبت به ملک مرقوم یا وجود سند مالکیت نزد خود باشند، ظرف مدت ۱۰ روز پس از انتشار این آگهی اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت یا سند معامله به این اداره تسلیم و رسید دریافت نمایند. بدیهی است در صورت انقضا مهلت مقرر و عدم وصول اعتراض، اصل سند مالکیت یا سند معامله ارائه نگردد، طبق مقررات و تشریفات اداری، المثنی سند مالکیت صادر و تسلیم مالک خواهد شد. رونوشت جهت اطلاع به: ۱-ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره). ۲-واحد فناوری اطلاعات اداره کل ثبت استان تهران جهت اطلاع و ابلاغ به کلیه دفاتر اسناد رسمی تابعه بازداشت ندارد
ابوالفضل تریوه، رئیس واحد ثبتی حوزه ثبت ملک لویزان تهران/ازطرف سیدمجیدرضا سادات حسینی

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور- حوزه ثبت ملک لویزان تهران
م الف: ۱۰۲۱۳
«آگهی فقدان سند مالکیت»
آقای محمد محمدخانی نماینده شهرداری منطقه ۸ با تسلیم استشهادیه گواهی شده به شماره ۸۴۰۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۰۷ دفترخانه ۱۲۴۹ تهران، طی درخواست وارده به شماره ۱۶۹۳۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۵ و مرقومه ۵۰۸'۵۳۵۷۹ مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۵ ارسالی از شهرداری منطقه ۸ تهران با اعلام اینکه: سند مالکیت ششدانگ یک قطعه زمین به مساحت ۱۵۹ مترمربع قطعه اول به پلاک ثبتی ۱۷۸۰ فرعی از ۶۷۱۸ اصلی مفروز و مجزاشده از ۶۷۱۸ اصلی مذکور واقع در بخش ۲ تهران حوزه ثبتی لویزان، در ذیل ثبت ۲۷۶۷۶ در دفتر ۲۴۲ و صفحه ۴۰۵ به نام محمد خماری ثبت و سند مالکیت به شماره چاپی ۷۲۷۰۱۸ صادر و تسلیم گردیده است و سپس مع‌الواسط برابر انتقال قطعی ۹۲۷۴۸ مورخ ۵۶/۱۲/۱ دفترخانه ۱۴۴ تهران به نام شرکت راه‌آهن تهران و حومه منتقل گردیده است و ایشان ادعای مفقودی سند مالکیت اخیرالذکر را به علت اسباب‌کشی (جابجایی) را نموده و تقاضای صدور المثنی سند مالکیت ششدانگ پلاک مذکور را نموده است، علیهذا در اجرای ماده ۱۲۰ آئین‌نامه قانون ثبت (اصلاحی ۸'۱۱'۸۰) مراتب در یک نوبت و در یکی از جراید آگهی می‌شود تا چنانچه شخص یا اشخاصی مدعی انجام معامله نسبت به ملک مرقوم یا وجود سند مالکیت نزد خود باشند، ظرف مدت ۱۰ روز پس از انتشار این آگهی اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت یا سند معامله به این اداره تسلیم و رسید دریافت نمایند. بدیهی است در صورت انقضا مهلت مقرر و عدم وصول اعتراض یا در صورت اعتراض، اصل سند مالکیت یا سند معامله ارائه نگردد، طبق مقررات و تشریفات اداری، المثنی سند مالکیت صادر و تسلیم مالک خواهد شد. رونوشت جهت اطلاع به: ۱-ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره). ۲-واحد فناوری اطلاعات اداره کل ثبت استان تهران جهت اطلاع و ابلاغ به کلیه دفاتر اسناد رسمی تابعه بازداشت ندارد
ابوالفضل تریوه، رئیس واحد ثبتی حوزه ثبت ملک لویزان تهران/ازطرف سیدمجیدرضا سادات حسینی

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور- حوزه ثبت ملک لویزان تهران
م الف: ۱۰۲۱۵
«آگهی فقدان سند مالکیت»
آقای محمد محمدخانی نماینده شهرداری منطقه ۸ با تسلیم استشهادیه گواهی شده به شماره ۸۴۰۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۰۷ دفترخانه ۱۲۴۹ تهران، طی درخواست وارده به شماره ۱۶۹۳۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۵ و مرقومه ۵۰۸'۵۳۵۷۹ مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۵ ارسالی از شهرداری منطقه ۸ تهران با اعلام اینکه: سند مالکیت کاداستری ششدانگ یک قطعه زمین به مساحت ۱۵۰ مترمربع قطعه ۵ تفکیکی به پلاک ثبتی ۱۹۰۲ فرعی از ۶۷۱۸ اصلی مفروز و مجزاشده از ۱۷۰ فرعی اصلی مذکور واقع در بخش ۲ تهران حوزه ثبتی لویزان، در ذیل ثبت ۱۰۳۲۵۲ دفتر ۷۷۸ صفحه ۲۳۳ به نام نعمت‌الله صالحی ثبت و سند مالکیت به شماره چاپی ۷۵۰۴۳۷ صادر و تسلیم گردیده است و سپس مع‌الواسط برابر انتقال قطعی ۹۲۳۵۵ مورخ ۱۳۵۶/۰۹/۱۶ به نام شرکت راه‌آهن تهران و حومه منتقل گردیده است و ایشان ادعای مفقودی سند مالکیت اخیرالذکر را به علت اسباب‌کشی (جابجایی) را نموده و تقاضای صدور المثنی سند مالکیت ششدانگ پلاک مذکور را نموده است، علیهذا در اجرای ماده ۱۲۰ آئین‌نامه قانون ثبت (اصلاحی ۸'۱۱'۸۰) مراتب در یک نوبت و در یکی از جراید آگهی می‌شود تا چنانچه شخص یا اشخاصی مدعی انجام معامله نسبت به ملک مرقوم یا وجود سند مالکیت نزد خود باشند، ظرف مدت ۱۰ روز پس از انتشار این آگهی اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت یا سند معامله به این اداره تسلیم و رسید دریافت نمایند. بدیهی است در صورت انقضا مهلت مقرر و عدم وصول اعتراض یا در صورت اعتراض، اصل سند مالکیت یا سند معامله ارائه نگردد، طبق مقررات و تشریفات اداری، المثنی سند مالکیت صادر و تسلیم مالک خواهد شد. رونوشت جهت اطلاع به: ۱-ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره). ۲-واحد فناوری اطلاعات اداره کل ثبت استان تهران جهت اطلاع و ابلاغ به کلیه دفاتر اسناد رسمی تابعه بازداشت ندارد
ابوالفضل تریوه، رئیس واحد ثبتی حوزه ثبت ملک لویزان تهران/ازطرف سیدمجیدرضا سادات حسینی

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور- حوزه ثبت ملک لویزان تهران
م الف: ۱۰۲۱۴
«آگهی فقدان سند مالکیت»
آقای محمد محمدخانی نماینده شهرداری منطقه ۸ با تسلیم استشهادیه گواهی شده به شماره ۸۴۰۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۰۷ دفترخانه ۱۲۴۹ تهران، طی درخواست وارده به شماره ۱۶۹۳۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۵ و مرقومه ۵۰۸'۵۳۵۷۹ مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۵ ارسالی از شهرداری منطقه ۸ تهران با اعلام اینکه: سند مالکیت کاداستری ششدانگ یک قطعه زمین به مساحت ۱۵۹ مترمربع قطعه ۲ تفکیکی به پلاک ثبتی ۱۸۹۸ فرعی از ۶۷۱۸ اصلی مفروز و مجزاشده از ۱۷۰ فرعی مذکور واقع در بخش ۲ تهران حوزه ثبتی لویزان، در ذیل ثبت ۱۰۳۲۱۸ دفتر ۷۷۸ صفحه ۱۶۵ به نام حسین قشقایی ثبت و سند مالکیت به شماره چاپی ۷۵۰۲۳۷ صادر و تسلیم گردیده است و سپس مع‌الواسط برابر انتقال قطعی ۹۰۴۴۳ مورخ ۱۳۵۵/۰۲/۱۵ به نام شرکت راه‌آهن تهران و حومه منتقل گردیده است و ایشان ادعای مفقودی سند مالکیت اخیرالذکر را به علت اسباب‌کشی (جابجایی) را نموده و تقاضای صدور المثنی سند مالکیت ششدانگ پلاک مذکور را نموده است، علیهذا در اجرای ماده ۱۲۰ آئین‌نامه قانون ثبت (اصلاحی ۸'۱۱'۸۰) مراتب در یک نوبت و در یکی از جراید آگهی می‌شود تا چنانچه شخص یا اشخاصی مدعی انجام معامله نسبت به ملک مرقوم یا وجود سند مالکیت نزد خود باشند، ظرف مدت ۱۰ روز پس از انتشار این آگهی اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت یا سند معامله به این اداره تسلیم و رسید دریافت نمایند. بدیهی است در صورت انقضا مهلت مقرر و عدم وصول اعتراض یا در صورت اعتراض، اصل سند مالکیت یا سند معامله ارائه نگردد، طبق مقررات و تشریفات اداری، المثنی سند مالکیت صادر و تسلیم مالک خواهد شد. رونوشت جهت اطلاع به: ۱-ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره). ۲-واحد فناوری اطلاعات اداره کل ثبت استان تهران جهت اطلاع و ابلاغ به کلیه دفاتر اسناد رسمی تابعه بازداشت ندارد
ابوالفضل تریوه، رئیس واحد ثبتی حوزه ثبت ملک لویزان تهران/ازطرف سیدمجیدرضا سادات حسینی

دیدگاه

بازگشت امید به دیپلماسی

امیررضا اعتمادی
کارشناس اقتصاد

در شرایطی که فشارهای اقتصادی ناشی از تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا بر دوش معیشت مردم ایران سنگینی می‌کند، خبر مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا در عمان، بار دیگر امیدها به حل‌وفصل دیپلماتیک تنش‌ها میان دو کشور را زنده کرده است. این مذاکرات که شنبه، در پایتخت عمان برگزار شد، با میانجی‌گری مستقیم وزیر امور خارجه این کشور و در فضایی آرام و سازنده شکل گرفت. آن‌طور که بیانیه‌های رسمی و اظهارات مقامات نشان می‌دهد، این گفت‌وگوها از سوی هر دو طرف مثبت ارزیابی شده و قرار است دور دوم آن، شنبه آینده برگزار شود؛ احتمالی که برخی منابع از انتقال محل مذاکرات به یکی از کشورهای اروپایی خبر می‌دهند، هرچند هنوز جزئیات آن قطعی نشده است. این دور از گفت‌وگوها با حضور دکتر سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه ایران و استیون ویتکاف، فرستاده ویژه رئیس‌جمهور ایالات متحده انجام شد. آنا اسکروگیما، سفیر آمریکا در عمان نیز در این نشست حاضر بود. از سوی میزبان، بدرالبوسعیدی، وزیر امور خارجه عمان، نقش فعالی در تنظیم این گفت‌وگوها ایفا کرد. حضور مستقیم این چهار چهره کلیدی، نشان‌دهنده اراده سیاسی برای آغاز دوباره روند گفت‌وگوست؛ مسیری که اگرچه پیچیده و پرفرازونشیب است، اما تنها گزینه موجود برای رسیدن به تفاهمی واقعی به نظر می‌رسد. به گفته منابع نزدیک به مذاکرات، دو موضوع اصلی که در گفت‌وگوها محور قرار گرفته، برنامه هسته‌ای ایران و لغو یا کاهش تحریم‌های اقتصادی بوده است. ایران خواهان کاهش سریع فشارهای اقتصادی، آزادسازی دارایی‌های بلوکه‌شده خود و پایان فشارها بر خریداران نفتی‌اش، به‌ویژه در چین، است. در مقابل، آمریکا خواهان کاهش سطح غنی‌سازی اورانیوم ایران تا سطح توافق‌شده در برجام ۲۰۱۵ و شفافیت بیشتر در همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی است. براساس گزارش وال‌استریت ژورنال، ایران در ازای کاهش تحریم‌ها، آمادگی دارد به سطح غنی‌سازی توافق برجام بازگردد. این توافق، اگرچه در دوره‌ای با خروج یک‌جانبه آمریکا تضعیف شد، اما هنوز هم چارچوبی معتبر برای گفت‌وگو محسوب می‌شود؛ چارچوبی که بازسازی آن نیازمند اعتمادسازی گام‌به‌گام است. کشور عمان بار دیگر نشان داد که توان ایفای نقش میانجی قابل‌اعتماد را دارد. توئیت وزیر خارجه این کشور مبنی بر «افتخار میزبانی از عراقچی و ویتکاف» و تاکید بر ادامه این مسیر، نشان‌دهنده علاقه‌مندی عمان برای حفظ ثبات منطقه‌ای از مسیر دیپلماسی است. اگرچه هنوز مشخص نیست که عمان در دور بعدی مذاکرات حضور خواهد داشت یا خیر، اما پایه‌ریزی روند گفت‌وگوها توسط این کشور، نقش آن را به‌عنوان کاتالیزور مذاکرات برجسته کرده است. در فضای رسانه‌ای، موضع‌گیری‌های متعددی از سوی ناظران و مقامات منتشر شده است. ریچارد نفیو، معمار تحریم‌های ایران، با وجود استقبال از این گفت‌وگوها هشدار داده که نباید بیش از حد خوش‌بین بود. او تاکید کرده است که ایران در ارائه امتیازهای تاکتیکی برای باز کردن فضای مذاکرات مهارت دارد، اما باید دید در عمل چه تحولاتی رخ خواهد داد. از سوی دیگر، وزارت خارجه عربستان نیز به‌صورت رسمی اعلام کرده که امیدوار است این مذاکرات به ثبات و امنیت منطقه‌ای کمک کند؛ موضوعی که نشان از حمایت کشورهای منطقه از بازگشت ایران و آمریکا به مسیر گفت‌وگو دارد. یکی از تحولات مهم مذاکرات اخیر، تماس مستقیم بین عراقچی و ویتکاف است؛ حرکتی که از سوی کاخ سفید «گامی رو به جلو» تعبیر شده و می‌تواند زمینه‌ساز آغاز گفت‌وگوهای مستقیم میان دو کشور شود. منابع مطلع می‌گویند اگر فضا به همین شکل مثبت باقی بماند، امکان برگزاری مذاکرات مستقیم در هفته آینده در یک کشور اروپایی وجود دارد. این تحول، در صورت تحقق، نقطه عطفی در روند دیپلماتیک سال‌های اخیر خواهد بود. در چنین فضایی، یک اصل اساسی باید از سوی دو طرف رعایت شود: غلبه واقع‌گرایی بر افراط‌گرایی. مسئولان سیاست خارجی ایران باید بدون توجه به فشارهای جناح‌های تندرو داخلی، منافع ملی و شرایط دشوار مردم تحت تحریم را در اولویت قرار دهند. در سمت مقابل، دولت آمریکا نیز باید از دیکته شدن سیاست‌ها توسط مخالفان سنتی تعامل با ایران در داخل و خارج پرهیز کند. مردم ایران سال‌هاست هزینه‌های سنگین تحریم و انزوا را پرداخته‌اند. هر تلاش صادقانه‌ای برای بهبود شرایط، کاهش تحریم‌ها و بازگشت ایران به تعاملات بین‌المللی، نه‌تنها گامی مثبت برای ثبات منطقه بلکه ضرورت فوری برای بهبود معیشت مردم است. مذاکرات اخیر در عمان، شاید سرآغازی برای شکستن بن‌بست‌های سیاسی باشد؛ مشروط به آن که دو طرف، بیش از هر زمان دیگر، صدای مردم را بشنوند.